

KOMISIJA ZA STROKOVNE IZPITE NA PODROČJU VARSTVA ARHIVSKEGA
GRADIVA

PODROČJE **ARHIVISTIKA**

SEZNAM IZPITNIH VSEBIN, PRAVNIH PREDPISOV, STANDARDOV IN
LITERATURE ZA KANDIDATE Z **IZOBRAZBO, PRIDOBLJENO PO ŠTUDIJSKEM
PROGRAMU PRVE STOPNJE (7. raven/ SOK)**

I. SPLOŠNI DEL STROKOVNEGA IZPITA

PREDPISI S PODROČJA KULTURE IN VARSTVA KULTURNE DEDIŠČINE

(dr. Bojan Cvelfar, mag. Nina Zupančič Pušavec)

Izpitne vsebine:

Uresničevanje javnega interesa na področju kulture:

- javni interes na področju kulture
- Nacionalni program za kulturo
- Nacionalni svet za kulturo
- uresničevanje javnega interesa za kulturo
- zagotavljanje kulturnih dobrin kot javnih dobri
- zagotavljanje javne službe na področju kulture
- javni zavodi na področju kulture, organi javnih zavodov
- javni kulturni programi (pojem, izvajalci, financiranje)
- kulturni projekti (pojem, izvajalci, financiranje)
- javna infrastruktura na področju kulture
- postopki javnega razpisa in poziva, pogodbe
- inšpekcijski nadzor
- strokovni nadzor nad zagotavljanjem javnih kulturnih dobrin

Arhivska dejavnost:

- splošne opredelitve
- javna služba varstva

Varstvo kulturne dediščine:

- splošne opredelitve
- javna služba varstva

Knjižnična dejavnost:

- splošne opredelitve
- javna služba

Predpisi:

Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 77/07 - uradno prečiščeno besedilo, 56/08, 4/10, 20/11 in 111/13), zlasti členi 4., 10., 22., 24.–26, 28., 31.–32., 56.–58., 70., 100.–102., 121., 123.

Resolucija o nacionalnem programu za kulturo 2014–2017 (Uradni list RS, št. 99/13)-
poglavje arhivska dejavnost

Zakon o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva ter arhivih (ZVDAGA),
Uradni list RS, št. 30/06 in 51/14, zlasti členi 1.–7., 54.–55.

Zakon o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 -
ORZVKD39, 90/12 in 111/13), zlasti členi 1., 2., 81.

Zakon o knjižničarstvu (Uradni list RS, št. 87/01 in 96/02 – ZUJIK), zlasti členi: 1.–3.;
5.–7., 31. in 33.

PREDPISI S PODROČJA VARSTVA ARHIVSKEGA GRADIVA

(mag. Nada Čibej, mag. Nina Zupančič Pušavec)

Izpitne vsebine:

Poznavanje predpisov s področja arhivske dejavnosti
Razvoj in spremembe na področju arhivske zakonodaje
Opredelitev in izvajanje javne arhivske službe
Opredelitev in izvajanje varovanja arhivskega gradiva

Predpisi:

Zakon o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva ter arhivih (ZVDAGA),
Uradni list RS, št. 30/06 in 51/14

Zakon o arhivskem gradivu, ki vsebuje osebne podatke o zdravljenju pacienta
(ZAGOPP), Uradni list RS, št. 85/16.

Uredba o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva (Uradni list RS, št. 42/17)

Pravilnik o delu medarhivskih delovnih skupin (Uradni list RS, št. 66/16)

Pravilnik o strokovni usposobljenosti za delo z dokumentarnim gradivom (Uradni list
RS, št. 66/16)

Pravilnik o strokovnih izpitih in pridobivanju strokovnih nazivov na področju varstva
arhivskega gradiva (Uradni list RS, št. 33/17)

Pravilnik za valorizacijo oseb zasebnega prava, ki so na podlagi zakona pridobile status delovanja v javnem interesu (Uradni list RS, št. 66/16)

Pravilnik o postopku izdaje dovoljenj za izvoz in iznos predmetov kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 26/11)

Konvencija o varstvu kulturnih dobrin v primeru oboroženega spopada (Haaška konvencija), s Pravilnikom za njeno izvrševanje in protokolom (Uradni list FLRJ - Mednarodne pogodbe, št. 4/56)

Zakon o ratifikaciji Drugega protokola k Haaški konvenciji iz leta 1954 o varstvu kulturnih dobrin v primeru oboroženega spopada (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 22/03)

Kazenski zakonik RS, 218., 219. in 259. člen (Uradni list RS, št. 50/12 – uradno prečiščeno besedilo, 6/16 – popr., 54/15, 38/16 in 27/17)

Zakon o varstvu osebnih podatkov (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo)

Zakon o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo in spremembe)

Zakon o elektronskem poslovanju in elektronskem podpisu (Uradni list RS, št. 98/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZEPT in 46/14)

Resolucije in priporočila EU:

Priporočilo Odbora ministrov Sveta Evrope št. R (2000) 13 z dne 13. 7. 2000 državam članicam o evropski politiki dostopa do arhivov/ Recommendation No. R (2000) 13 of the Committee of Ministers to member States on a European policy on acces to archives.

Priporočilo Odbora ministrov Sveta Evrope št. R (2002) državam članicam o dostopu do javnih informacij, sprejeto 21. februarja 2002 / Recommendation No. R (2002) of the Committee of Ministers to member States on access to official information of 21 Februar 2002.

Resolucija Sveta Evrope z dne 25. junija 2002 o zaščiti jutrišnjega spomina - zaščiti digitalnih vsebin za prihodnje generacije (Uradni list Evropskih skupnosti C 162/4, 6. 7. 2002)

Resolucija Sveta Evrope z dne 6. maja 2003 o arhivih držav članic (Uradni list Evropskih skupnosti C 113/2, 13. 5. 2003).

Priporočilo Sveta Evrope z dne 14. novembra 2005 o prednostnih dejavnostih za večje sodelovanje na področju arhivov v Evropi, UL L 312, 29.11.2005 (2005/835/ES)

Priporočilo Evropske komisije z dne 27. oktobra 2011 o digitalizaciji in spletni dostopnosti kulturnega gradiva ter njegovi digitalni hrambi (2011/711/EU).

Literatura:

Melik, Jelka: Osnove prava in pravne države za arhiviste / Jelka Melik. - Ljubljana : Arhiv Republike Slovenije (2011). - 188 str.

Žontar, Jože: Arhivska veda v 20. stoletju, Arhiv RS, Ljubljana 2003.

II. POSEBNI DEL STROKOVNEGA IZPITA

ARHIVSKA POKLICNA ETIKA

(dr. Zdenka Semlič Rajh, mag. Natalija Glažar)

Izpitne vsebine:

Poznavanje predpisov s področja arhivske etike

Opredelitev poklicne in arhivske etike

Opredelitev osnovnih odnosov, ki jih opredeljuje poklicna etika

Opredelitev načel arhivske etike

Poznavanje določil etičnega kodeksa v praksi

Predpisi:

Kodeks etike (1997). *Arhivi, Glasilo Arhivskega društva Slovenije, Letnik XX* (str. 14–16). Ljubljana: Arhivsko društvo Slovenije.

Kodeks ravnanja javnih uslužbencev (2001). *Uradni list RS, št. 8/2001* (str. 735). Ljubljana: Uradni list.

Sneto 4.3.2013 s spletne strani

<http://www.uradnilist.si/1/objava.jsp?urlid=20018&stevilka=474>.

Konvencija o ukrepih za prepoved in preprečevanje nedovoljenega uvoza in izvoza kulturnih dobrin ter prenosa lastninske pravice na njih.

Sneto 6.1.2018 s spletne strani <http://www.pisrs.si/Pis.web/mednarodnaPogodba?id=-19701114/01M#>.

Konvencija o varstvu kulturnih dobrin v primeru oboroženega spopada (Haaška konvencija).

Sneto 6.1.2018 s spletne strani

http://www.mk.gov.si/fileadmin/mk.gov.si/pageuploads/Ministrstvo/Zakonodaja/Kultura_dediscina/Haaska_konv_uradni_prevod.pdf.

Splošna deklaracija o arhivih (2010).

Sneto 5.1.2018 s spletne strani

http://www.arhivkoper.si/c/document_library/get_file?uuid=7eda5339-2e3e-41e0-a678b07a607a4cde&groupId=10662.

Literatura:

Archival Ethics (2016). Archives and Records Association UK & Ireland.

Sneto 6.1.2018 s spletne strani

http://www.archives.org.uk/images/ARA_Board/ARA_Code_of_Ethics_final_2016.pdf.

Bubenik, Branko (2003). Etika uporabe audiovizualnih dokumenata. V *Tehnični in vsebinski problemi klasičnega in elektronskega arhiviranja : zbornik referatov dopolnilnega izobraževanja s področja arhivistike, dokumentalistike in informatike v Radencih od 2. do 4. aprila 2003* (str. 155–160). Maribor: Pokrajinski arhiv. (V prispevku so objavljeni nekateri deli etičnega kodeksa FIAF, Mednarodne organizacije filmskih arhivov, ki je bil sprejet leta 1998.)

Code of Ethics. Australian Society of Archivists.

Sneto 6.1.2018 s spletne strani <https://www.archivists.org.au/about-us/code-of-ethics>.

Heđbeli, Živana (2008). Arhivi i etika. V *Tehnični in vsebinski problemi klasičnega in elektronskega arhiviranja : zbornik referatov dopolnilnega izobraževanja s področja arhivistike, dokumentalistike in informatike v Radencih* (str. 125–132). Maribor: Pokrajinski arhiv.

Juvančič, Katarina (2005). Ko zagode zgodovina: etične dileme pri ohranjanju, varovanju in objavljanju arhivskih zvočnih posnetkov ljudske glasbe. V *Dediščina v očeh znanosti* (str. 87-104). Ljubljana: Filozofska fakulteta.

Kopač, Janez (2003). Arhivska etika in arhivarji. V: *Tehnični in vsebinski problemi klasičnega in elektronskega arhiviranja : zbornik referatov dopolnilnega izobraževanja s področja arhivistike, dokumentalistike in informatike v Radencih od 2. do 4. aprila 2003* (str. 146–154). Maribor: Pokrajinski arhiv.

Kopač, Janez (2003). Kodeks poklicne arhivske etike. V *Arhivi, Glasilo Arhivskega društva in arhivov Slovenije, letnik 26, št. 1* (str. 207–211). Ljubljana: Arhivsko društvo Slovenije.

Košir, Matevž (2010). Splošna deklaracija o arhivih in sodobna arhivska paradigma. *Arhivi 33, /2010, št. 2*, str. 309-318.

Kožar, Azem (2005). Arhivistička etika društava u tranziciji. V *Tehnični in vsebinski problemi klasičnega in elektronskega arhiviranja : zbornik referatov dopolnilnega izobraževanja s področja arhivistike, dokumentalistike in informatike v Radencih* (str. 448–454). Maribor: Pokrajinski arhiv.

Krnel-Umek, Duša (2006). Novi arhivski zakon v Sloveniji in vprašanje etike. V *Atlanti, vol. 16. št. 1/2* ((str. 79–83). Trst: International Institute for Archival Science.

Libraries, museums, and archives : legal issues and ethical challenges in the new information era (2002). Edited by Tomas A. Lipinski. Maryland; London: The Scarecrow Press.

Poklicna etika (1995). *Enciklopedija Slovenija, zvezek št. 9* (str. 48). Ljubljana: DZS.

Popovič, Jovan (2009). Etika kao kultura zanimanja s osvrtom na etički kodeks arhivista. V *Tehnični in vsebinski problemi klasičnega in elektronskega arhiviranja : zbornik referatov dopolnilnega izobraževanja s področja arhivistike, dokumentalistike in informatike v Radencih* (str. 149–164). Maribor: Pokrajinski arhiv.

SAA Core Values Statement and Code of Ethics. Chchago: Society of American Archivists. Sneto 6.1.2018 s spletne strani <https://www2.archivists.org/statements/saacore-values-statement-and-code-of-ethics>.

Zupanič, Saša (1995). Pogled v knjižnično in informacijsko etiko. V *Knjižnica: revija za področje bibliotekarstva in informacijske znanosti, št. 1/2 (1995)*, str. 7–25. Ljubljana: Zveza bibliotekarskih društev.

STRUKTURA INSTITUCIJ PO LETU 1850

(dr. Matevž Košir, d. Aleksander Žižek)

Izpitne vsebine:

Zgodovina institucij 1850–1991

Zgodovina uprave, sodstva

Zgodovina institucij na lokalnem nivoju (občina, okraj, okrožje)

Zgodovina institucij na višjih nivojih, deželnem, republiškem

Literatura:

Enciklopedija Slovenije (1.-16. zvezek) najpomembnejša gesla: Dežela, Deželna avtonomija, Deželni stanovi, Deželni zbor, Dravska banovina, Gubernij, Kresija, Občina, Okraj, Okrožje, Okupacijski sistemi, Svobodno tržaško ozemlje, Uradni jezik, Uradni list, Upravno- teritorialna razdelitev, Ustava. Ljubljana, 1987-2002

Ferenc, Tone: Okupacijska uprava na Slovenskem in njeno gradivo, v: Arhivi II, št. 12, Ljubljana 1979, str. 47-51.

Oblak-Čarni, Marija: Organi ljudske oblasti na Slovenskem med leti 1941–44 in njihovi arhivski fondi, v: Arhivi II, št. 1-2, Ljubljana 1979, str. 51-56.

Pravo-zgodovina-arhivi I. Prispevki za zgodovino pravosodja. Ljubljana, 2000. Posebno prispevki: Bizjak, Žarko: Pravosodje v letih 1945–1991, str. 277-299; Ogrizek, Emica: Sodstvo v letih 1848–1918, str. 139-172; Melik, Jelka: Organizacija rednih sodišč v prvi Jugoslaviji str. 173-183.

Prinčič, Jože: Slovenski narodnoosvobodilni svet (1944–1946), organizacija, pristojnosti in arhivsko gradivo, v: Arhivi III, št. 1-2, Ljubljana 1980, str. 8-12.

Slovenska novejša zgodovina: od programa Zedinjena Slovenija do mednarodnega priznanja Republike Slovenije: 1848–1992 / [avtorji Neven Borak ... [et al.]; uredniki Jasna Fischer ... [et al.]; urednika seznama literature in virov Nataša Kandus, Igor Zemljič; izdelava zemljevidov Mateja Rihtaršič] Ljubljana: Mladinska knjiga: Inštitut za novejšo zgodovino, 2005. Dve knjigi. (Le vsebine, ki se tičejo razmejitev in upravne zgodovine: knjiga I., str. 21- 24, 177, 182-180, 250, 327-328, 575 in knjiga II., str. 813, 823-830).

Slovenski zgodovinski atlas. Ljubljana: Nova revija, 2011

Stiplovšek, Miroslav: Državne ureditve na jugoslovanskem ozemlju Slovenije 1918–1929, v: Arhivi XVIII, št. 1-2, Ljubljana 1995, str.18-28;

Stiplovšek, Miroslav: Državne ureditve na jugoslovanskem ozemlju Slovenije 1929–1941, v: Arhivi XIX, št. 1-2, Ljubljana 1996, str. 39-50.

Šenk, Tatjana: Upravni organi na lokalnem nivoju 1945–1955, v: Arhivi XX, št. 1-2, Ljubljana 1997, str. 121-127.

Troha, Nevenka: Uprava v Slovenskem Primorju 1918–1954, v: Arhivi XX, št. 1-2, 1997, str. 88-102.

ODBIRANJE ARHIVSKEGA GRADIVA ZA OBDOBJE PO LETU 1945

(Vesna Gotovina, mag. Hedvika Zdovc)

Izpitne vsebine:

Arhivsko gradivo, trajno gradivo in gradivo z roki hranjenja
Pojma »ustvarjalec« in »imetnik« arhivskega gradiva
Dolžnosti javnopравnih oseb do pristojnega gradiva
Usposobljenost uslužbencev, ki delajo z dokumentarnim gradivom.
Obvezni načrt klasifikacijskih znakov za javno upravo in druge vrste klasifikacijskih načrtov.
Merila za vrednotenje dokumentarnega gradiva
Ravnanje z arhivskim gradivom pred izdajo pisnih strokovnih navodil za odbiranje arhivskega gradiva iz dokumentarnega gradiva
Pisno strokovno navodilo za odbiranje arhivskega gradiva iz dokumentarnega gradiva: vsebina, potrditev, elementi, komisija, vrste
Izročanje arhivskega gradiva pristojnim arhivom
Zapisnik o izročitvi in prevzemu arhivskega gradiva in popis arhivskega gradiva, ki ga pripravi izročitelj
Izločanje in uničevanje dokumentarnega gradiva
Ravnaje ob statusnih spremembah oz. prenehanju pravne osebe zasebnega prava
Stroški odbiranja, izročanja, tehnične opreme, prevoza in dostave arhivskega gradiva

Predpisi:

Zakon o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva ter arhivih (ZVDAGA),
Uradni list RS, št. 30/06 in 51/14, od 13. do 16. člena ter od 34. do 42. člena

Uredba o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva (Uradni list RS, št. 24/2017):
V. in VI. Poglavje (16. do 30. člen)

Uredba o upravnem poslovanju (Uradni list RS, št. 9/2018)

Pravilnik strokovni usposobljenosti za delo z dokumentarnim gradivom (Uradni list RS, št. 66/2016)

Pravilnik o določanju rokov hranjenja dokumentarnega gradiva v javni upravi, (Uradni list RS, št. 51/2009)

Literatura:

Gotovina, Vesna: Priprava pisnih strokovnih navodil za odbiranje arhivskega gradiva iz dokumentarnega gradiva za organe javne uprave. V: VOLČJAK, Jure (ur.). *Arhivi na razpotju : zbornik referatov : 27. zborovanje*. Ljubljana: Arhivsko društvo Slovenije. 2015, str. 98-107.

Gotovina, Vesna, Zdovc, Hedvika: Prevezemanje arhivskega gradiva iz ISUD - izkušnje in problemi. V: FRAS, Ivan (ur.), GOSTENČNIK, Nina (ur.). *Tehnični in vsebinski problemi klasičnega in elektronskega arhiviranja, Digitalno in digitalizirano, Arhivsko gradivo včeraj, danes in jutri : zbornik mednarodne konference, Radenci, 5.-7. april 2017*, (Tehnični in vsebinski problemi klasičnega in elektronskega arhiviranja, 16). Maribor: Pokrajinski arhiv. 2017, str. 49-64.
http://www.pokarhmb.si/uploaded/datoteke/Radenci/radenci_2017/03_gotovina_zdovc_2017.pdf

Žontar, Jože: Arhivska veda v 20 stoletju, Arhiv RS, Ljubljana 2003, str. 86 do 97.

Žumer, Vladimir: Valorizacija dokumentarnega gradiva za zgodovino, znanost in kulturo, Ljubljana, Arhiv Republike Slovenije, Ljubljana 1995

Žumer, Vladimir: Poslovanje z zapisi. Upravljanje in hramba dokumentarnega gradiva, klasifikacijski načrti za razvrščanje gradiva z roki hrambe in elektronska hramba v digitalni obliki, GV založba, Ljubljana 2008, str. 226 do 299.

STROKOVNA OBDELAVA ARHIVSKEGA GRADIVA S SISTEMI POSLOVANJA S SPISI TER IZDELAVA INFORMACIJSKIH SREDSTEV PO LETU 1850

(mag. Danijela Juričić Čargo, mag. Hedvika Zdovc)

Izpitne vsebine:

Upravljanje dokumentarnega gradiva: opredelitev pojma, predpisi, postopki, registraturni in klasifikacijski načrt

Evidence dokumentarnega gradiva po 1850: vrste, uporaba

Značilnosti upravljanja z dokumentarnim gradivom upravnih in pravosodnih organov po 1850 s poudarkom na evidencah dokumentarnega gradiva in sistemih razvrščanja spisov (uprava po obdobjih 1850–1918, 1918–1941, 1941–1945, po 1945, sodišča po 1898)

Strokovna obdelava arhivskega gradiva: opredelitev pojma, urejanje (strokovna načela) in popisovanje (nivoji in elementi popisovanja, poznavanje in definicije obveznih elementov popisovanja)

Pripomočki za uporabo arhivskega gradiva (popis, inventar, vodniki)

Poznavanje in opredelitev pojmov fond in zbirka, klasifikacija fondov in zbirk Vrste in oblike evidenc v arhivih in arhivski informacijski sistem

Predpisi in standardi:

Uredba o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva (Uradni list RS, št. 42/2017), poglavji X. Strokovna obdelava in XI. Evidence (členi od 55 do 69)

Uredba o upravnem poslovanju (Uradni list RS, št. 9/2018): okvirno poznavanje celotne uredbe, podrobno pa III. poglavje, člani 44. do 60. in 69. do 82.

Sodni red (Ur. l. RS, št. 17/1995), podrobnosti glej pri literaturi v: Vladimir Žumer, Arhiviranje zapisov, Ljubljana 2001, str. 429-441. (Sodni red, poglavja Arhiviranje, Hranjenje dokumentarnega gradiva, Vpisniki in pomožne knjige, Vpisniki, ki jih vodijo sodišča, Imeniki)

Splošni mednarodni standardi za arhivsko popisovanje / Mednarodni standardi za arhivski zapis o ustvarjalcih arhivskega gradiva: pravnih osebah, fizičnih osebah in družinah, Ljubljana 1998.

Druga izdaja splošnih mednarodnih standardov za arhivsko popisovanje, prevedla in pripravila za objavo O. Pivk, v: Arhivi, Glasilo Arhivskega društva Slovenije, XXIII (2000), št. 2, str. 117-128.

ISDF: International Standard for Describing Functions, CBPS - Sub-Committee on Descriptive Standards, 2011, <https://www.ica.org/en/isdf-international-standarddescribing-functions> (splošno poznavanje standarda)

ISDIAH: International Standard for Describing Institutions with Archival Holdings, CBPS - Sub-Committee on Descriptive Standards, 2011, <https://www.ica.org/en/isdiah-international-standard-describing-institutions-archivalholdings> (splošno poznavanje standarda)

Literatura:

Bizjak, Žarko: Urejanje in popisovanje gradiva rednih sodišč v avstrijskem in jugoslovanskem državnem okviru (od 1850 do danes), v: Arhivi XVI, Ljubljana 1993.

Gotovina, Vesna: Sistemi poslovanja s spisi v Sloveniji od leta 1955 dalje, v: Arhivi XVI, Ljubljana 1993, str. 45-54.

Pivk, Olga: Razvoj sistemov razvrščanja in odlaganja spisovnega gradiva v upravi, v: Tehnični in vsebinski problemi klasičnega in elektronskega arhiviranja, Maribor 2007, str. 108-113.

Registraturni načrt za namestništvo in okrajna glavarstva na Kranjskem (1851), za objavo pripravila in prevedla Olga Pivk, Ljubljana 1996.

Žontar, Jože: Urejanje in popisovanje arhivskega gradiva – temeljna vprašanja metodologije in postopka, v: Arhivi V, Ljubljana 1982.

Žontar, Jože: Razvoj sistemov poslovanja s spisi pri upravnih oblasteh do reforme pisarniškega poslovanja leta 1956, v: Arhivi XVI, Ljubljana 1993, str. 30-44.

Žontar, Jože: Arhivska veda v 20. stoletju, Arhiv Republike Slovenije, Ljubljana 2003, poglavja: Oblikovanje arhivskih fondov ter tektonika arhiva, Notranje urejanje fondov, Popisovanje arhivskega gradiva ter Pripomočki za uporabo arhivskega gradiva in arhivski informacijski sistem.

Žumer, Vladimir: Elementi popisovanja arhivskega gradiva, v: Arhivi XX, Ljubljana 1997.

Žumer, Vladimir: Poslovanje z zapisi. Upravljanje in hramba dokumentarnega gradiva, klasifikacijski načrti za razvrščanje gradiva z roki hrambe in elektronska hramba v digitalni obliki, GV založba, Ljubljana 2008, poglavje: Sistemi poslovanja z dokumentarnim gradivom s poudarkom na vodenju evidenc in razvrščanju gradiva, str. 43 – 125.

ZVRSTI DOKUMENTARNEGA GRADIVA PO LETU 1850

(dr. Alenka Kačičnik Gabrič, dr. Zdenka Bonin)

Izpitne vsebine:

Poznavanje vrst gradiva, ki ga hranijo arhivske inštitucije s posebnim poudarkom na posebnih vrstah gradiva, njihovi ureditvi, njihovih značilnostih in povednosti
Možnostih uporabe s poudarkom na tistih delih gradiva, ki je nastalo po letu 1850

Predpisi:

Zakon o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/2006).

Uredba o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva (Uradni list RS, št. 42/2017)

Literatura:

Filipič, Igor: Zapisniki duš v škofijskem arhivu Maribor, v: Arhivi 26, št. 2, Ljubljana 2003, str. 303-310.

Juričič Čargo, Danijela, Žnidaršič Golec Lilijana: Vodnik po urbarjih Arhiva Republike Slovenije, zvezki 1 – 3 (1. zvezek, 2005, str. 5 – 11, 2. zvezek, 2009, str. 5 – 19, 3. zvezek, 2013, str. 5 – 16).

Kopač, Janez: Analiza referatov s posvetovanja o tehnični dokumentaciji, Arhivi X, 1987, str. 14 – 17.

Košir, Matevž: Deželna deska za Kranjsko, v: Arhivi XVI, 1993, str. 95-98;

Pavlič, M., Venturini F.: Evidenca pravnih razmerij, Izbrana poglavja, Višja pravna šola Maribor, 1978 (ponatis)

Polec, Janko: Svobodniki na Kranjskem (o imenjski knjigi), v: Glasnik muzejskega društva za Kranjsko, 1936.

Ribnikar, Peter: Zemljiški kataster kot vir za zgodovino, v: Zgodovinski časopis 36, 1982, str. 321-337.

Spende, A.: Zemljiška knjiga, Ljubljana 1937 (za starejša obdobja zemljiške knjige)

Umek, Ema: Nastanek in razvoj matičnih knjig, v: Vodnik po matičnih knjigah za območje SR Slovenije, I. del, Skupnost arhivov Slovenije, Ljubljana 1972, str. XVIII-XXIII.

Umek, Ema: Reformirani urbarji deželno knežjih gospodstev na Kranjskem, v: Zgodovinski časopis 36, 1982, št. 4, str. 311-320

Urbarji na Slovenskem skozi stoletja (ur. M. Bizjak, L. Žnidaršič Golec), Ljubljana: Arhiv Republike Slovenije, 2016.

Vilfan, Sergij: Pravna zgodovina Slovencev, str. 370, 411 – 413

MATERIALNO VAROVANJE ARHIVSKEGA GRADIVA

(dr. Jedert Vodopivec Tomažič, Lucija Planinc)

Izpitne vsebine:

Materiali in strukture arhivskega gradiva in njihova obstojnost
Klimatski pogoji za ustrezno hrambo (relativna vlaga, temperatura, svetloba)
Arhivske zgradbe s poudarkom na depojih Prah
in plesni v arhivih
Reševanje poplavljenega arhivskega gradiva
Poškodbe arhivskega gradiva, ravnanje z njim, prioritete reševanja Razstavljanje
in reproduciranje arhivskega gradiva

Prepisi in standardi:

Uredba o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva (Uradni list RS, št. 42/2017),
poglavje: VII. Hramba, materialno varstvo in arhivski depoji, člani 31. do 49.

IFLA načela za hrambo knjižničnega in arhivskega gradiva in za ravnanje z njim,
Filozofska fakulteta – Oddelek za bibliotekarstvo, Arhiv RS, Ljubljana 2000, 122 str.

Literatura:

Vodopivec, Jedert: Reševanje poplavljenega arhivskega in knjižničnega gradiva, v: Mesto v objemu voda – Poplave v Celju v 20. stol., Pokrajinski arhiv Celje, Celje 2005, 83-98.

Vodopivec, Jedert: Arhivsko in knjižnično gradivo ter likovna dediščina na papirju in pergamentu, v: Vračanje izvornih podob: restavratorski posegi. Ljubljana: Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, str. 171- 185.

OSNOVE ELEKTRONSKEGA ARHIVIRANJA IN ARHIVSKI INFORMACIJSKI SISTEM

(dr. Tatjana Hajtnik, dr. Miroslav Novak)

Izpitne vsebine:

Osnovna terminologija za razumevanje sistema elektronskega arhiviranja
Razumevanje delovanja arhivskega informacijskega sistema
Pravne podlage elektronskega arhiviranja
Ključna izhodišča in pravila za zagotavljanje dolgoročnega ohranjanja elektronskih zapisov
Osnovna tveganja in upravljanje z njimi pri ohranjanju elektronskih zapisov
Osnovni standardi na področju elektronskega arhiviranja
Strategije in tehnike dolgoročnega elektronskega arhiviranja
Splošni proces priprave in prenosa elektronskega gradiva v dolgoročno hrambo in nadaljnje upravljanje

Prepisi in standardi:

Zakon o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva ter arhivih (ZVDAGA),
Uradni list RS, št. 30/06 in 51/14.

Uredba o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva (Uradni list RS, št. 42/2017)

Enotne tehnološke zahteve, Arhiv RS, dostopno na naslovu

http://www.arhiv.gov.si/si/zakonodaja_in_dokumenti/

Evropska komisija. (2011). Priporočila Komisije o digitalizaciji in spletni dostopnosti kulturnega gradiva ter njegovi digitalni hrambi. *Uradni list Evropske komisije*, 2011/711/EU.

Evropska komisija. (2014). Smernice o priporočenih standardnih licencah, podatkovnih zbirkah in zaračunavanju za ponovno uporabo dokumentov. *Uradni list Evropske komisije*, 2014/C 240/01.

Evropska Unija (EU). (2015). *European Union Open Data Portal*. Najdeno 5.1.2016 na naslovu <https://open-data.europa.eu/en/data>

ISO 14721:2012 Space data and information transfer systems - Open archival information system (OAIS)– reference model (sprejet tudi kot slovenski standard SIST/ISO 14721: 2013 Trajno ohranjanje podatkov in sistemi za prenos informacij - Odprti arhivski informacijski sistem (OAIS))

ISO 15489-1:2001 Information and documentation -- Records management -- Part 1: General

ISO 27001:2013 Information technology -- Security techniques -- Information security management systems – Requirements

ISO 27002:2013 Information technology -- Security techniques -- Code of practice for information security controls

ISO/TR 15489-2:2001 Information and documentation -- Records management -- Part 2: Guidelines

ISO/TR 17068: 2012 Information and documentation – Trusted third party repository for digital records [technical report]

Literatura:

Elektronski dokumenti : priročnik za arhiviste / [pripravil] Mednarodni arhivski svet, Komite za dokumente v elektronskem okolju, Ljubljana : Arhiv Republike Slovenije, 2006.

HAJTNIK, Tatjana ... [et al.] .(2009). *Arhiviranje, hramba in upravljanje dokumentov: navodila in praktični primeri pravilne hrambe vseh vrst dokumentarnega gradiva za podjetja in ustanove*, Maribor.

Hajtnik, Tatjana, Mesarič, Judita: Zagotavljanje dostopnosti, uporabnosti in avtentičnosti e-arhivskega gradiva, primer iz prakse. V: Selan, M. (ur.), et al. *DOK_SIS 2011 by Media.doc*. Ljubljana: Media.doc, društvo informatikov, dokumentalistov in mikrofilmarnarjev, 2011, str. I-34-I-44.

Hajtnik, Tatjana. (2017). Vzpostavitev nacionalnega e-arhiva : tukaj je izziv - kako ga lahko rešimo? V: Atlanti. - Letn. 27, št. 1 (2017), str. 147-164.

Hajtnik, Tatjana. Učinkovito dolgoročno ohranjanje arhivskega gradiva v Arhivu RS.. *Knjižnica: revija za področje bibliotekarstva in informacijske znanosti*, 56, [št.] 3, str. 55-70. Spletna stran: <https://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:DOC-K0C1YDFK>.

Krstulovič, Zoran., Hajtnik , Tatjana, Doma, Mitja. (2013). *Smernice za zajem, dolgotrajno ohranjanje in dostop do kulturne dediščine v digitalni obliki*. Številka: 6202-1/2013-MIZKS/17 Različica 1.0. Spletna stran:

<http://nio.gov.si/nio/asset/smernice+za+zajem+dolgotrajno+ohranjanje+in+dostop+do+kulturne+dediscine+v+digitalni+obliki-393>

Ministrstvo za kulturo, Arhiv RS. (2016). *Strategija in izvedbeni načrt razvoja slovenskega elektronskega arhiva 2016 – 2020*, dostopno na naslovu

http://www.arhiv.gov.si/fileadmin/arhiv.gov.si/pageuploads/zakonodaja/Strategija_e-ARH.si/Strategija_e-ARH_si_20162020_1.0.pdf

Novak, Miroslav. (2007). *Preslikave vsebin v arhivskih strokovnih postopkih*, (Studia archivistica et informatica, 1). Maribor: Pokrajinski arhiv.

Novak, Miroslav. (2013). Vplivi informacijskih tehnologij na oblikovanje arhivske doktrine. *Atlanti*, letnik 23, številka 1, str. 251-258.

<https://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:DOC-37A035RR>